

Májusi imaszándék

Az Egyházért Afrikában: Imádkozunk az afrikai Egyházért, hogy elkötelezett tagjain keresztül az egység kovászává váljon Afrika népei között, és a remény jele lehessen e földrész számára.

Ferenc pápa 2015. február 7-én a Konzisztórium-teremben fogadta az afrikai és madagaszkári püspöki konferenciák római szimpóziumának húsz tagját.

A fiatalok, a család, a szegények és a betegek az afrikai egyház súlypontjai – hangsúlyozta a pápa a találkozáson.

A II. Vatikáni Zsinat nyomán született, az afrikai helyi egyházak szolgálatában álló intézmény a fekete földrészt ért újabb kihívásokra keres választ. A Szentatya a kihívások között hangsúlyozta a szegények szolgálatát, erre buzdította a püspököket. „Ez az út megkívánja, hogy a főpásztorok maradjanak mentesek minden nagyvilági és politikai aggodalomtól, erősítsék meg a pápával fennálló kapcsolataikat, főként az apostoli nunciaturák szolgálatain keresztül” – emelte ki a találkozáson a pápa.

A fiatal nemzedékeknek szüksége van a tanúságtételekre – hangsúlyozta a pápa –, hiszen a jövő a fiatalok kezében van és az ő hivatásuk, hogy megvédjék a kontinentet az új és gátlástalan gyarmatosítástól, mely a sikerre, a gazdagságra, a minden áron való hatalomra, továbbá a fundamentalizmusra és a vallások eltorzult használatára tör. E kihívások leküzdésének leghatékonyabb útja a nevelés területén történő befektetés. A nevelés egyúttal eszköze lehet az erőszak legyőzésének is. Ehhez mindenképp egy nevelési tervezet elkészítése szükséges, mely a fiatalokat megtaníthatja a kritikus gondolkodásra és az értékekben való gazdagodás útjára. Ebben a nevelési folyamatban jelentős eszközt képez az iskolák pasztorális gondozása.

Második nagy témaként a pápa a családoknak Afrikában zajló szétmorzsolódásáról beszélt. Hangsúlyozta: ennek kivédésére családokat segítő kezdeményezéseket kell tennie az Egyháznak. E téren az afrikai Egyház eddig is nagyon sokat tett, az idősök, a gyermekek, a betegek, közöttük is a fogyatékkal élők megsegítése érdekében.

Ferenc pápa elismerő szavakkal szólt arról az óriási erőfeszítésről, melyet a szeretetszolgálat terén végez az afrikai Egyház, különös tekintettel az ebola vírus sújtotta térségekre, az ott működő egyházi intézményekre és kórházakra. „Számos afrikai misszionárius áldozta nagylelkűen az életét, mikor a betegek mellett maradtak. Ez a mi követendő utunk, melyen megújított apostoli lelkiülettel kell továbbra is járjunk! – buzdított a Szentatya. – Ez a hatalmas munka mindenkitől, papoktól, szerzetesektől, szerzetesnővérektől, világi munkatársaktól egyaránt megköveteli a megtérést, a benső átalakulást, a megtisztulást folyamatát.”

A pápa végül a Szűzanya közbenjárását kérte az egész afrikai kontinensért.

Ferenc pápának az afrikai püspökök szimpóziumán elmondott beszédéből, 2015. február 7.

*

A keresztények afrikai jelenlétével kapcsolatban Sarah bíboros Ferenc pápa 2015-ös afrikai apostoli látogatása előtt hangsúlyozta: „Abban a kegyelemben részesültünk, hogy napjainkban az afrikai kontinens a legnyitottabb a kereszténység előtt. A 20. század elején kétféle millió katólikus élt Afrikában, mára 200 millió a számuk. A fejlődés folytatódik, vannak hivatások, az óriási szegénység és a betegségek ellenére”.

(VR)

Húsvét naptártörténeti vonatkozásai

Jelenleg használatos naptári rendszerünket, az úgynevezett Gregorián-naptárt 1582-ben XIII. Gergely pápa vezette be. Magyarországon 1587-től, Erdélyben 1590-től hivatalos. Az alapját képező Julián-naptár szoláris, vagyis a Nap járásán alapuló szisztemájával szemben a régi római kalendárium, valamint az ókori sumer, babilóniai, zsidó naptár holdalajú (lunaris), illetve luniszoláris jellegű volt. Ebből az antik örökségből származik a mai naptári rendszer fontos elemeit alkotó úgynevezett mozgó ünnepeknek az a tulajdonsága, hogy a Földünk hűsége kísérőjének, a Holdnak fázisaitól függően évről évre eltérő időpontban következnek be. A mozgó dátumok sorában alapvető a kereszténység fő ünnepeinek, a húsvét idejének a vándorlása.

Az ókeresztény időkben több alkalommal is vita tárgyát képezte, hogy pontosan mikor ünnepeljék a húsvétot. Egységes gyakorlat bevezetésére 325-ben került sor, amikor a niceai zsinat határozata szerint: *„Az ünnepet a tavaszi napéjgyenlőséget követő holdtölte utáni vasárnapon kell megtartani. Ha ez március 21-re esik, úgy a következő telihold a húsvéti hold. Ha pedig ez vasárnapra esik, úgy a következő vasárnap a húsvéti napja. Mindezt a következő fontos kiegészítésekkel látták el: A húsvét napját mindig vasárnapon kell ünnepelni. A húsvétot nem szabad a zsidókkal együtt ünnepelni, így ha Niszán 14 vasárnapra esik, az ünnepet hét nappal el kell tolni, mert az csak holdtölte után tartható meg. A húsvét minden körülmények között csak a tavaszi napéjgyenlőség után tartható meg.*

Ennek megfelelően húsvét legkorábban március 22-én következhet be – amikor a március 21-i napéjgyenlőség éppen teliholdra esik. Ez igen ritka, a 21. században nem lesz rá példa. Ehhez közeli dátum 2008-ban március 23. volt. Húsvét legkésőbb április 25-én állhat be – legközelebb 2038-ban lesz ilyen eset. A viszonylag késői dátum is ritka: április 24-én mindösszesen 2011-ben és 2095-ben ünnepelhetünk és ünnepelhetünk ebben az évszázadban. A legkorábbi és legkésőbbi időpont ráadásul sokszor vitára ad okot, mivel az egyház által kitűzött napéjgyenlőség csillagászati értelemben gyakorta eltér március 21-től. Zavart okoz az is, ha a telihold éppen napéjgyenlőség idejére esik. A húsvét meghatározása a pünkösd dátumát, amely ezután hét héttel esedékes – így mozgó ünnepként ez is esztendőről esztendőre vándorol a kalendáriumban.

A kronológiával foglalkozó csillagásztörténetészek egyik fontos kutatási területe Jézus Krisztus kereszthalála napra pontos meghatározása. A témával három magyar kutató is foglalkozott. Az evangéliumi leírások, a zsidó naptár beható és alapos vizsgálata, továbbá a párhuzamosan futó külföldi kutatási eredmények ötvözése alapján Mahler Ede (1857–1945) ókortörténész és kronológus elsőként vizsgálta ennek időpontját, és a dátumot 33. április 3-ra tette. Ugyanerre az eredményre jutott Teres Ágoston (1931–2007) jezsuita csillagász, a Vatikáni Csillagvizsgáló munkatársa. Ponorí Thewrewk Aurél (1921–2014) csillagásztörténész, az Uránia Csillagvizsgáló és a Budapesti Planetárium nyugalmazott igazgatója a kereszthalál idejét 30. április 7-ben határozta meg. Bár az időpontokban van eltérés, és nyilvánvalóan további kutatásokra is szükség van, maga a tény, hogy a Biblia központi fejezete ilyen formában „számszerűsíthető”, kézzelfogható és tudományos eszközökkel is vizsgálható bizonyíték Jézussal kapcsolatban.

Rezsabek Nándor

Lelkiotthon fedél nélkülieknek

Hajléktalanok nagybőjti lelkigyakorlatán jártunk

Még a városrész földrajzi elnevezése is kifejező: Testvérhegy. Így hívják Óbudának azt a magaslatát, amelyen a Jablonka út is keresztülfut és ahol a Szűz Mária Társasága Nővérek rendháza áll. A fedél nélkül élők ellátásában dolgozó néhány elkötelezett szociális munkás és mentálhigiénés szakember, önkéntes segítők, támogatóikkal együtt, immár ötödik alkalommal hívtak ide három napra a társadalom peremén, szociálisan a legnehezebb helyzetben lévő embereket, hogy a hit útján továbbvezessék őket egy új, most még formálódó lelkiotthon felé. A március 29–31. között tartott nagybőjti lelkigyakorlaton egy régi-új civil szervezet, az Új Fészek Egyesület a Hajléktalanokért, Prostitáltakért és Szenvedélybetegekért képviseletében Dánics Izabella, Kunz Ágota, Olgyay Anna és Tóth Éva Mária fogadott bennünket és válaszolt a kérdéseinkre.

Március utolsó hétfőjén, pénteken délután nagy volt már a sürgés-forgás a Szűz Mária Társasága Nővérek Jablonka úti lelkigyakorlatos házában: Olgyay Klára és Ágota, miután végeztek a szobabeosztással és a közösségi termet Jolánkai Bence segítségével berendezték, saját készítésű süteményeiket is elhelyezték a tálcákon. Mindeközben Csapó Emma és Anna elindultak csoportjaikkal a belvárosból, hogy a csúcsidős tömegközlekedés és más viszonytárságok után végül is szerencsésen eljussanak a Testvérhegyre. Persze olyan hajléktalan is volt – főleg a visszatérők közül –, aki egyedül érkezett a helyszínre. Több átmeneti szállásról jöttek, meghívás alapján. Amikor már mindenki együtt volt, a szállás elfoglalása, a kiscsoportok beosztása és a házszabály megismertetése után el is kezdődtek az ismerkedős játékok, amelyek máris csapattá formálták a résztvevőket. A délután folyamán sokat énekeltek Csonotos Péter zenész jóvoltából, aki lelkes önkéntese ennek a küldetésnek, ezen a hétfőn is ő vezette a gitáros-szintetizátoros zenei szolgálatot.

„Lelkiotthonunknak vannak állandó és változó programelemei. Figyelembe vesszük az időszakot, a korábbi tapasztalatokat és újításokra is törekszünk. A reggeli ima, elmélkedések, előadások, kiscsoportos megosztás, szentségimádás, szentmise mellett sok más kreatív játékos, dramatikus, mesés, zenés, táncos és sportos foglalkozás teszi számunkra befogadhatóvá a lelki programot” – tájékoztató Dánics Izabella.

Minden lelkigyakorlatnak más a központi témája; idén a kerettörténet Jónás könyve volt. A programvezetők ezt nagyszerűen hozzá tudták társítani a nagybőjthöz, a bűnbánathoz, annak átlélmélkedéséhez, hogy Isten mindenkit hív valamire, és el lehet bújni a hívás elől, de csak egy időre. „Húsvétal, a feltámadással is nagyon jól össze tudtuk kapcsolni, »Mert amiképpen Jónás három éjjel és három nap volt a cethal gyomrában, azonképpen az Emberfia is három nap és három éjjel lesz a föld gyomrában« (Mt 12,40). Mindig próbálunk olyan témát keresni, ami nekik szól, és amit a saját életükbe be tudnak építeni” – magyarázták a szervezők. Első este a csoport megnézte kisfilmen Jónás történetét, ez segítette őket a lelkigyakorlatra való ráhangolódásban. A pénteki nap kiscsoportos megosztással zárult, és nem maradhatott el a mese-foglalkozás sem, amit az ugyancsak önkéntes Horváth Adél meseterapeutának köszönhetek.

A második lelkinap, szombat csendes szentségimádással kezdődött, amit a szállásadó nővérek szerveztek és kifejezetten a lelkigyakorlatért és résztvevőikért ajánlottak fel. (Eközben más szerzetesközösségek is imádkoztak mindezért.) Ezen a napon, a hagyományokhoz hűen, Tóth Kálmán atya, a józsefvárosi Szent Rita-templom plébánosa, a hajléktalanok és ügyük mindenkori önzetlen segítője is csatlakozott a csoporthoz. Kálmán atya is éppúgy kiveszi a részét a kezdetektől a közös munkából, mint minden segítők: bevásárol, teát főz, nem marad ki a csoporttevő-

Az erdőn élő Komornyik Margit a feszülettel

kenységéből sem, amellet, hogy misézik és előadást tart. Igazi testvéri közösséget vállal a résztvevőkkel.

A szentmisére való felkészülés jegyében mindenki készített keresztet faágakból és ezt kitette az oltár elé. Ezen kívül leírhatták kéréseiket és felajánlásait, amit szintén elhelyeztek kis tálcán az oltáron. „Vannak közöttük vallásosak, hitüket gyakorlók is, de nekik is van még min dolgozniuk, hiszen a hajléktalanszállón ez a nehéz élet-helyzet mindennap erőfeszítéseket kíván tőlük, amiben Istennek egyre nagyobb szerepe van. A feltétel nélküli megbocsátás különösen nagy küzdelem számunkra a sok megtört kapcsolattal miatt. De a keresőknel is mindig tapasztalunk itt elmozdulást, érezhető a megnyilvánulásaikból, hogy szívják magukba mindazt, amit a lelkigyakorlat közvetít számunkra és próbálnak a szenvedélybetegségeikből is kiutat keresni. Egyikük a liturgiában is vállalt szerepet, olvasmányt olvasott, de ő ezt rendszeresen teszi máskor is. Most először fordult elő viszont az, hogy többen a szentgyónást is elvégezték és a szentmisén áldoztak is” – hallhattuk Kunz Ágotától.

Szombat este Feldhoffer Magdolna testvér, a rendház általános főnök-

Reggeli imatorna – mindkét nap ezzel kezdődött

nője keresztutat tartott a csoport számára. „Azt megelőzően körbeadtunk egy követ, hogy mindenki megérezze az élete súlyát, illetve mindenki kapott egy darab tövises ágat, amelyen végiggondolta, hogy milyen bántások érték őt és mivel okozott ő másoknak fájdalmat. Az ágakat egyesével letettük a kereszt köré, így alakult ki a töviskoszorú. A stációkat képeken kapták meg a résztvevők, és amikor az aktuálisat olvasta a nővér, azt is a kereszt mellé helyezték. Az egyik résztvevő, az erdőn élő Komornyik Margit vitte körbe a feszületet, amelyet mindenki megérinthetett. Bensőséges szertartás volt, halk ének és gyertyafény mellett” – számolt be Olgyay Anna.

Vasárnap a kiscsoportok rögtönzött színdarabban mutatták be élményeiket, majd a záróköriben a hálaadás volt a főszerep. Mindenki hangot adott annak, hogy őszinte be- és elfogadást, békét és harmóniát, nagyon erőteljes közösségélményt élt át. A mozgásukban korlátozottak, akadályozottak is teljes elfogadást tapasztaltak. „Nem számít semmilyen külsőség, Isten országát építjük, az pedig itt van közöttünk. Isten elküldte egyszülött Fiát közénk, tehát nem fölfelé kell mindig néznünk, mert Jézus itt van, egymásban találjuk meg, minden emberi gyarlóságunk ellenére. Meg kell látnunk Jézust a másik emberben, akár piszkos, akár bűdös, akár belém rúgott, akár én rúgtam belé” – összegezte benyomásait és gondolatait Tóth Éva.

Dánics Izabella mindvégig Mária igenjén és keresztúton való jelenlétén tűnődött, azon, hogy Mária vajon tudta-e, mire mond igent, és azután hogyan élte meg mindazt, ami történt az életében... A programvezető a segítők közötti nagy összhangot, egyetértést is kiemelte.

Kunz Ágota kifejtette: nemcsak a hajléktalanoknak, de nekik is nehéz innen visszamenniük a hétköznapok valóságába. „Jó lenne ennek az ünnepnek a kegyelmeit, ajándékait továbbvinni és a hétköznapokban is megélni. Isten előtt mind egyenlők vagyunk, Isten nem oszt fel minket hajléktalan és nem hajléktalan, szociális munkás és szociálisan rászorulóra, ugyanannak a közösségnek vagyunk a tagjai és ugyanazt a keresztutat járjuk Jézussal az életben” – mutatott rá.

Olgyay Anna azt hangsúlyozta, hogy kisebb csoportokban, személyesebb, bensőségebb légkörben sokkal könnyebb emberekkel dolgozni és eredményeket elérni. Elmondta azt is: azóta is Jónás története jár a fejében, az foglalkoztatja, hogy ő mikor indul el más vagy jó irányba, Isten mire hívja most.

„Nagyon jó volt a program, a szervezők mindent megtettek értünk. A szentségimádás is sokat jelentett nekem, a szentgyónást is elvégeztem. Számomra ez a három nap maga volt a csodálattal és a tökély. Köszönöm, hogy ott lehettem. Ha lehet, részt veszek a következő programokon is. Igyekszem mindent megtenni, hogy méltó lehessen a folytatásra” – ezek már a hajléktalan Vinkler József szavai, aki nagyon jó úton jár már a szenvedélybetegségeiből való kigyógyulásában...

Az Új Fészek közössége egy névtelen adakozó jóvoltából tudta a lelkigyakorlatot megszervezni, illetve a nővéreknek köszönhetően, akik ingyen ajánlották fel a helyszínt a csoportnak.

Az egyesület Húsvét után hívók és keresők számára tisztes, zártkörű, hetente egyszer dícsőítést, előadást, csoportos foglalkozást és terített asztalt magában foglaló Alpha-kurzust indít, valamint folytatja a havi találkozási alkalmakat is a Szent Rita-plébánián.

A korábbi, 1996-ban alakult Kiút Veled Egyesület tevékenységét egészítették ki 2018 tavaszán a hajléktalan és szenvedélybeteg célcsoporttal, így született meg az Új Fészek Egyesület, amelynek a bejegyzése ez év januárjában vált jogerőssé. „Hiszünk abban, hogy új lelkiotthont tudunk nyújtani sokaknak, amibe kapaszkodhatnak. Az a célunk, hogy testvéri közösségben legyünk ezekkel az emberekkel” – ismertették törekvéseiket az egyesület tagjai.

Hamarosan láthatóvá válik az egyesület honlapja. Az ott feltüntetett elérhetőségeken szívesen fogadnak minden megkeresést és felajánlást, legyen az személyes jelenlét, beszélgetés, pénzdomány, belépőjegy vagy bármi más, ami munkájukat és a hajlék nélkül élőkkal való közösségi létet segíti, erősíti.

Varga Gabriella